

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Reacties

Nogmaals de opleiding

Reactie op

M. Hebbrecht, Over het vernieuwen van de opleiding tot psychoanalyticus (2012-4, p. 269-271)

ANTONIE LADAN

Uit het commentaar van Marc Hebbrecht op mijn artikel over de opleiding blijkt dat ik mijn gedachten onvoldoende duidelijk heb geformuleerd. Het gaat mij om een soort tweetrapsraket: allereerst een postgraduate opleiding in deeltijd, binnen een universitaire context. Deze theoretische opleiding, waarbij allerlei aspecten van het psychoanalytisch gedachtegoed worden onderwezen, is toegankelijk voor iedere geïnteresseerde met een universitaire master, dat wil zeggen economen, juristen, leraren, theologen, artsen, literatuurwetenschappers, psychologen enzovoort. Omdat het een deeltijdopleiding betreft, kan deze naast de andere werkzaamheden gevolgd worden. De tweede trap

is dan de opleiding tot het binnen de wet-BIG geregistreerde beroep van psychoanalyticus. Deze beroepsopleiding is voltijds en alleen toegankelijk voor diegenen uit de «eerste trap», die al geregistreerd zijn binnen de wet-BIG of daarvoor in de toekomst in aanmerking komen (artsen, psychiaters, psychologen). Deze beroepsopleiding vindt plaats in de setting van een maatschap, een polikliniek of een ggz-instelling, dus los van de universiteit. De assistent-psychoanalytici krijgen dan natuurlijk ook een voltijdssalaris en kunnen daar bijvoorbeeld hun opleidingsanalyse van betalen.

Ten slotte nog het punt van de hobbyclub voor ouden van dagen en Hebbrechts jonge, mooie dames. Mijn opmerking was niet humoristisch bedoeld, maar geeft een oprechte zorg aan over een wereldwijd waarneembare trend van steeds verder gaande veroudering van het ledenbestand. Zoals ik aangaf ligt in Nederland de gemiddelde leeftijd van de leden van de psychoanalytische verenigingen inmiddels boven de vijftien. Een hobbyclub voor bejaarden, die er nog jong uitzien dan?

Mededeling

Inleiding bij «Jaren later — Terugblik op mijn psychoanalyse»

WOUTER GOMPERTS

De behandelkamer van de psychoanalyticus is potdicht. En dat is een goede zaak. Want onze patiënten kunnen alleen vrijuit praten

als zij ervan op aan kunnen dat de deur van de behandelkamer gesloten is. De openheid van de patiënt heeft een directe relatie met de geslotenheid van de behandelkamer. En dat moet vooral zo blijven.

Maar er zijn ook nadelen verbonden aan die geslotenheid. De buitenwereld kan zich vaak moeilijk een voorstelling maken van wat een analyse is. Potentiële analysanten hebben vaak weinig beeld van wat hun in een analyse te wachten staat. Studenten in

de psychologie en psychiatrie (en dat zijn mogelijke opleidingskandidaten) en ook psychotherapeuten-in-opleiding krijgen vaak weinig idee van wat we nou eigenlijk doen. En ook beleidsmakers, managers en financiers hebben geen idee van wat een analyse is. Dit komt onder meer door de geslotenheid van onze behandelkamer. Die geslotenheid is een fundament van ons vak, maar is onbedoeld ook de fundamentele oorzaak van het maatschappelijk isolement waarin de psychoanalyse verkeert, een isolement dat ons vaak wordt verweten en dat wij soms ook onszelf verwijten. In onze positionering naar buiten wordt veelal op de academische wetenschap ingezet. Daarbij is vaak het uitgangspunt: hoe harder het onderzoek, hoe meer het publiek (waaronder potentiële patiënten, opleidingskandidaten, financiers) van de waarde van de psychoanalyse te overtuigen zou zijn. Maar hoe harder de cijfers, hoe meer het verhaal ontbreekt en hoe minder de cijfers vaak zeggen (Gomperts 2010). Het is juist het verhaal dat overtuigingskracht kan hebben en nieuwe patiënten en nieuwe opleidingskandidaten over de drempel kan trekken.

Om het verhaal over de psychoanalyse meer naar buiten te brengen, heb ik samen met de cineast Jane Sniijders een korte film gemaakt waarin ik twee ex-analysanten interview over hun analyse. De eerste patiënt was in de vroege jaren tachtig in ana-

lyse, de tweede zo'n tien jaar geleden. Beide ex-analysanten vertellen hoe zij indertijd hun analyse hebben ervaren en wat het effect van hun analyse op hun leven in de jaren erna is geweest.

De film is bedoeld om patiënten die een analyse overwegen een beeld te geven van wat een analyse kan zijn en wat het met je kan doen. De film bedoelt ook studenten, aankomende psychotherapeuten, collega's en beleidsmakers een beeld te geven van wat een psychoanalyse is.

Ik streef met deze film geen representativiteit na. Het ging mij om een levensecht portret van het proces en effect van een psychoanalyse. De eerste vrouw kende ik via mijn werk op de universiteit, de tweede heeft Jolien Zevalkink van het Nederlands Psychoanalytisch Instituut laten weten aan een dergelijk project mee te willen doen.

Mijn dank gaat uit naar het NPI dat de gelegenheid bood deze film te maken en de Stichting Psychoanalytische Fondsen voor de financiële steun die de film mogelijk maakte. Ik bedank vooral ook de twee geïnterviewde ex-analysanten die bereid waren hun verhaal voor de camera te vertellen.

Mocht u de film (duur 35 minuten) voor voorlichting of onderwijs willen gebruiken, dan is de DVD te huur bij het NPI via Femke Ceresa, telefoon: + 31 20 5703838; e-mail: ceresa@npsai.nl.

Literatuur

- GOMPERTS, W.J. (2010). Cijfers en verhalen — Over langdurige psychoanalytische behandeling en effectmeting. *Tijdschrift voor Psychotherapie*, 36, 378-393.